Pääomasijoittajat

8.5.2025

Eduskunnan talousvaliokunnalle

E 8/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: kilpailukykykompassi EU:lle, Asia: E 15/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: Puhtaan teollisuuden ohjelma ja E 17/2025 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto: kohtuuhintaisen energian toimintasuunnitelma

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Pääomasijoittajat ry:ltä asiantuntijalausuntoa otsikkoasioissa.

> *Valtioneuvoston selvitykset koskevat kolmea komission tiedonantoa, jotka käsittelevät kilpailukyvyn vahvistamista (Kilpailukykykompassi), kohtuuhintaisen energian turvaamista (Kohtuuhintaisen energian toimintasuunnitelma) ja teollisuuden vähähiilistymistä (Puhtaan teollisuuden ohjelma). Komission tavoitteena on vahvistaa EU:n taloudellista kilpailukykyä, vauhdittaa vihreää siirtymää ja parantaa energiaomavaraisuutta.*
>
> *Valtioneuvoston selvityksissä kaikkia kolmea ohjelmaa on pidetty tervetulleina ja niiden yleisiä tavoitteita, erityisesti markkinaehtoisuutta ja teknologianeutraalia lähestymistapaa, kannatetaan. Suomi painottaa sisämarkkinoiden vahvistamista, lupaprosessien sujuvoittamista sekä uusiutuvan energian ja ydinvoiman roolia siirtymässä.*
>
> *Valtioneuvoston selvityksissä on suhtauduttu varauksellisesti valtiontukien laajentamiseen, markkinoihin puuttumiseen (esim. hintakatot ja velvoittavat energiatehokkuustoimet). Lisäksi niissä on painotettu sääntelyn yksinkertaistamista ja hallinnollisen taakan keventämistä kaikilla osa-alueilla.*

Pääomasijoittajat ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja lausuu asiassa seuraavaa:

Pääomasijoittajat ry toteaa, että komission esittämät kilpailukyky-, energia- ja teollisuusstrategiat osoittavat oikeansuuntaista pyrkimystä vahvistaa EU:n investointiympäristöä, lisätä omavaraisuutta ja vauhdittaa vähähiilistä siirtymää. Erityisesti markkinaehtoisuuden ja teknologianeutraaliuden korostaminen ovat tervetulleita linjauksia, jotka tukevat ennakoitavaa sijoitusympäristöä ja rohkaisevat yksityisiä investointeja.

Pääomasijoittajat ry pitää ensiarvoisen tärkeänä, että sääntely- ja tukitoimet perustuvat markkinaehtoisuuteen ja mahdollisimman yhtenäiseen sääntely-ympäristöön koko EU:ssa. On keskeistä välttää ylimääräistä sääntelyä, joka voisi luoda esteitä pääoman liikkumiselle tai lisätä hallinnollista taakkaa sijoittajille ja rahastoille. Erityisesti harmonisoitu valvonta ja lupaprosessien sujuvoittaminen ovat keskeisiä investointiympäristön kehittämiseksi.

Kilpailukykykompassi on tärkeä ensimmäinen askel kohti sellaista EU-politiikkaa, joka tukee innovaatiota ja kilpailukykyä Euroopassa. Raportti tunnistaa oikein sen keskeisen ongelman, että EU:n nykyinen rahoitusjärjestelmä ei riittävästi tue startup-yritysten perustamista eikä kasvuyritysten

kehitystä. Se tuo esille tarpeen vahvistaa EU:n kykyä rahoittaa omaa kilpailukykyään, mikä on myönteinen ja tarpeellinen lähtökohta.

Vaikka suunta on oikea, **kompassin tarjoamat ratkaisut eivät vastaa kaikilta osin startup- ja kasvuyritysten todellisia tarpeita**. Tällä hetkellä esitetyt keinot, kuten arvopaperistamissääntöjen muuttaminen ja pitkäaikaissäästötuotteiden luominen, eivät suoraan kanavoi pääomaa startup- ja kasvuyrityksiin, eivätkä ne takaa, että niille saadaan ohjattua riittävästi riskipääomaa.

Draghin raportissa esitettiin konkreettisia ehdotuksia, joilla voitaisiin poistaa esteitä pääomavirroilta startup- ja kasvuyrityksiin Euroopassa. Raportissa korostettiin muun muassa Solvenssi II-direktiivin, vakavaraisuusasetuksen (CRR) ja IORP-sääntelyn muuttamista, jotta suuret institutionaaliset sijoittajat voisivat helpommin sijoittaa pitkäaikaisiin pääomarahastoihin. **On pettymys, että nämä keskeiset uudistukset eivät sisälly Kilpailukykykompassin prioriteetteihin.** Ne olisivat välttämättömiä, jotta pääomaa saataisiin tehokkaasti kanavoitua innovatiivisiin yrityksiin ja siten vahvistettua Euroopan kilpailukykyä.

Kilpailukykykompassin mukaan komissiolta on tulossa myös uusi määritelmä pienille midcap-yrityksille, ja startup-määritelmää pyritään edistämään. Tätä voidaan pitää tärkeänä varsinkin, jos niiden hallinnollista taakkaa voidaan näin keventää.

Valitettavasti kilpailukykykompassi ei kuitenkaan ota kantaa siihen ongelmaan, että pääomasijoituksen saaneet **startupit menettävät usein pk-yrityksen statuksensa, koska nykyisessä sääntelyssä ei eroteta riskipääoman omistusta konsernin omistuksesta.** Tämä estää yrityksiä hyödyntämästä pk-yrityksille tarkoitettuja sääntelyhelpotuksia ja julkisia rahoitusohjelmia. Olisikin kriittistä uudistaa pk-yrityksen määritelmää niin, että pääomasijoittajien omistus ei automaattisesti poista pk-statusta, jotta kasvu ei pysähdy keinotekoisiin hallinnollisiin esteisiin.

Pääomasijoittajat ry tukee kiertotalouden ja vähähiilisen talouden edistämistä. Näiden alojen kehitys tarjoaa runsaasti uusia sijoitusmahdollisuuksia. Sääntelyn tulee tukea skaalautuvien yritysten kasvua ja varmistaa, että pk-yritysten tukikelpoisuus säilyy myös silloin, kun ne ovat pääomasijoittajien omistamia.

Pääomasijoittajat ry pitää komission tiedonantoja ja Suomen esittämiä kantoja lähtökohtaisesti hyvinä ja oikeansuuntaisina, mutta muistuttaa, että pääomasijoitusmarkkinoiden toimintaedellytysten parantaminen on välttämätöntä, jotta yksityinen pääoma voi tehokkaasti tukea EU:n kilpailukyky- ja ilmastotavoitteita. Suomella on erinomainen mahdollisuus edistää kasvua ja investointeja panostamalla ennakoitavaan ja markkinaehtoiseen investointiympäristöön sekä poistamalla kasvun esteitä pk-yrityksiltä ja rahastoilta.

PÄÄOMASIJOITTAJAT RY

Anne Horttanainen
toimitusjohtaja